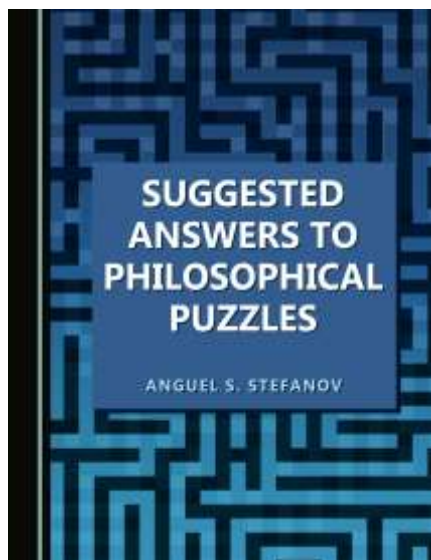

ПРЕД ГЕНИЯ ВСИЧКИ МЪДРОСТИ ПОКОРНИ СА

(Моето скромно изказване по време на представянето на една изключителна книга на чл.кор. проф. дфн Ангел Стефанов)

Поводът за днешното тържество на духа, знанието и науката е книгата на чл. кор. Ангел Стефанов „Предложени отговори на философски главоблъсканици“, издадена от *Cambridge Scholars Publishing*. Доколкото на мен ми е известно това е първата *самостоятелна* монография на български философ, публикувана от това издателство. А това само по себе си вече е събитие.

Ангел успя да произведе или по-точно казано – да създаде, две значими културни събития за философията и обществознанието. Събития от световен ранг, които по никакъв начин не могат да се вместят в тесните и бетонирани граници на българския културен живот, затиснати от ямурлука на дебелото невежество (ако ми бъде позволено да използвам изразите на Захари Стоянов и Иван Хаджийски) на голяма част от т.нар. философи и социолози. Почти гробовното мълчание на академичната философска и

социологическа общност не може да навреди по никакъв начин на творчеството на Ангел, нито да го обезцени, но разкрива безапелационно липсата на научна и морална сензорика на тази общност за постиженията на един от най-значимите съвременни български философи, която сензорика е задушена още в зародиш от целево култивирана злоба, злонамереност и вътрешно присъща завист.

Първото културно събитие в хронологичен порядък, което създаде Ангел, е свързано с труда на проф. Димитър Михалчев – един от малкото световно известни наши философи – „Метафизика“. Откривайки текста на „Метафизиката“, Ангел отдели повече от година, за да го реставрира и да го подготви за печат. Написа една чудесна встъпителна студия за философията на Михалчев, от която лъха уважение и признание на делото му, много добро познаване на философията и идеите му, независимо, че Ангел не е Михалчевист. И накрая издаде книгата със собствени средства, воден от ясната идея и разбиране за неговия човешки и научен дълг не само към философа, но и към българската философия и култура. Според мен това е човешки и научен подвиг, на който са способни малцина.

Второто културно събитие, което създаде Ангел, е излизането от печат на книгата, която е повод за нашата среща. Монографията, както пише доц. Силвия Кръстева¹ в рецензията си, публикувана в списание „Nota bene“, е истинско интелектуално предизвикателство за читателя, тържество на интелекта и мисълта, на знанието и културата.

За разлика от много други философски, а и социологически монографии, между кориците на които отсъства автор, а се открива само едно напompано Его, което пречи да дишаш и да разбираш

¹ Кръстева, С. (2022) Нова книга на проф. Ангел Стефанов – „Предложени отговори на философски главоблъсканици“. В: *Nota Bene*, бр. 58, с. 129-134. <http://notabene-bg.org/read.php?id=1390>

какво иска да каже авторът чрез думите на „лирическият герой“, в книгата на Ангел, както и във всяка друга негова книга, има едно ярко, но не натрапчиво присъствие на автора, който деликатно предлага на читателя своите философски тези и брилянтна, многостранна философска аргументация.

Преди много години имаше една рубрика „Смях от съдебните архиви“ (цитирам по памет). Запомнил съм едно изречение от съдебно-медицинска експертиза: „Лицето е починало от удар с тежък, тъп предмет – вероятно локомотив“. Ето така се чувствам, когато отворя книга на някой съвременен академичен философ или социолог, посветена на проблеми от сорта на „Ролята на водата за живота на рибите“, „Учене през целия живот“ или оксиморона „Общество, основано на знанието“ и от която ме връхлита скука, вербалистична гавра и изведени до „виртуозност“ безсмислие и празнословие².

Между кориците на монографията на Ангел има много смисъл, много критически анализ, много ново знание, което е поднесено на един ясен, достъпен и разбираем език, без излишна готическа вербална каскада от наблъскани една върху друга и в крайна сметка нищо не значещи „купешки“ думи. В своя труд Ангел представя едни от големите и нерешени до днес проблеми или въпроси пред съвременната философия и наука. При всеки от поставените въпроси авторът води читателя през целия пътър калейдоскоп от аргументи и тези, за да стигне до своите обосновани и необходими елегантни отговори и решения.

В монографията си Ангел ни повежда в едни красиви, изпъстрени с питанки, знания и загадки Вселенски, Космически, но едновременно с това и социални светове, които са тясно преплетени,

² Допълнение: Днес, 15.06.2023 г. научих, че един много „велик“ философ, виртуоз в компилацията и преразказа без елементи на разсъждение на идеите на Уайдхед, е изнесъл доклад в светинята на българското образование СУ „Св. Климент Охридски“ със заглавие „Етика на космоса“. Е как да се чувстваш след парада на такава идиотия?

защото космическите светове, такива и доколкото ги познаваме, съществуват благодарение на световите на рефлексирания субект.

Като тръгва от дефинирането на знанието, Ангел преминава през такива фундаментално значими и важни проблеми, като същността на пространството и времето във Вселената, възникването на времепространството, теорията за Големия взрив и Кантовата антиномия за произхода на света и др., за да стигне до ролята и участието на човека във Вселената.

Работата на чл. кор. А. Стефанов за мен винаги е интелектуално предизвикателство, а трудовете му ме карат да мисля интензивно и много често са извор на идеи за моята конкретна работа. Когато човек е с А. Стефанов – лице в лице, или чрез неговите творения, той се чувства мислещ и създаващ Човек, защото самият Ангел е хуманист, изключителен учен и философ, на когото дължа много.

За мен е изключително висока чест, че Ангел е част от моя живот и че аз съм част, макар и малка, от неговия живот.

Поклон и благодаря.

проф. дсн Божидар Ивков